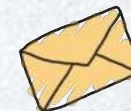
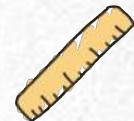
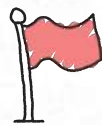

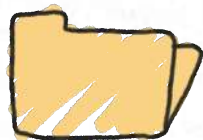
Myriam GUILLEVIC

TREIÑ

KEAV

BEC'H DE'I

TAOLENN-VERR

Seurt troidigezhioù

Temoù

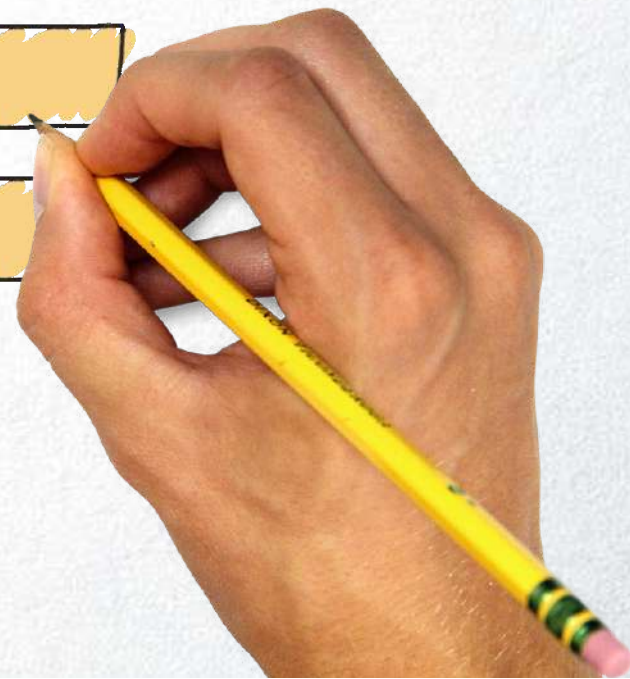
An doareioù da dreiñ

Ostilhoù

Treiñ diàr ar brezhoneg

Levrlennadurezh

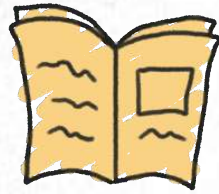
Treiñ diàr ar galleg

- 01 -

Ar seurt troidigezhioù

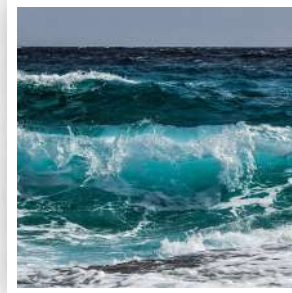

AN TROIDIGEZHIOÙ LENNEGEL

An droidigezh lennegel a c'houlenn get an troer muioc'h evit treiñ : ret eo dezhañ adkrouiñ un oberenn. Pelloc'h evit ar gerioù eh eus ar stil, ar c'hoarioù-ger, al live-yezh...

Ne droer ket ur barzhoneg 'el ma vez troet al listenn aozennoù a zo evit sevel chaos tomatez.

Oc'hpenn treiñ gerioù eo ret reiñ e yezh tal an hevelep santimant a pa vez lennet er yezh orin.

Lennegezh

AN TROIDIGEZHIOÙ ARBENNIKEL

E-mesk ar skridoù-se e c'heller kaout daou seurt labour :

- an testennoù ispisializet : ret eo d'an troer bout ken barrek hag ar skriver orin. Ma troit un destenn diàr gwir kozh an Iwerzhoniz pe ar pesketerezh grilh eo gwelloc'h genoc'h bout desket àr an danvez, kuit deoc'h da dreiñ traoù a-dreuz.

- an testennoù hollek : ne c'houlennt ket ur varregezh spis-tre àr an danvez da dreiñ. Er rummad-se e c'heller lakaat an testennoù liammet get ar vuhez pemdeziek, doare-implij an traoù boutin...

Get an testennoù-se e vo implijet un droidigezh embregel, "pragmatik". Ret eo d'ar pezh zo troet bout ken efedus ag ar pezh oa er yezh orin.

“

« Voila la traduction approximativement. Faites-en l'usage qu'il vous plaira... Comme c'est pâle, une traduction ! Je ne reconnais plus mes pauvres enfants : on me les a changés en nourrice. Traduttore, traditore. Le proverbe n'est que trop vrai. Ce travail ingrat m'a écoeuré. »

”

Prosper PROUX en ul lizher da Fañch AN UHEL diàr-benn troidigezhioù gallek ec'h oberenn "Bombarb Kerne"

I - TREIÑ GER EVIT GER

1- EMPRESTIÑ

Ar simplañ doare d'ober : ne vez ket troet ha laosket e vez ar ger pe an dro-lavar 'el m'emañ

Aes pa vank ur ger kevatal er yezh tal. Implijet e vez ivez evit lec'hiañ an destenn en e gendestenn sevenadurel. Evel-just eo ret implijout an doare-se d'ober dre voder.

kas-a-barzh
kouign-amann

ἄποβήτορος

EVIT PESEURT ABEG ?

- pa vank ur ger kevatal :

Bet omp bet er fest-noz / Nous sommes allés au fest-noz :

- evit krouiñ un efed retorik (liv al lec'h, fent h.a.) : *Reuz oa bet ! Il y avait eu du reuz!*

2-KALKIÑ

Kalkiñ a zo treiñ ger pe dro-lavar ar yezh orin 'el ur gopienn ag ar ger pe droienn orin er yezh tal.

Ret eo diwall get an doare-se d'ober rak gellout a ra kas aes a-walc'h da gammsterioù pe da ansterioù, farioù grevus pa droer.

SKOUERIOÙ :

- Fest-noz : Fête de nuit (titl ul levr get Xavier Grall)
- le chemin de fer : an hent houarn
- des romans à l'eau de rose : romantoù dour roz (An tasmant fromet, Paol ar Meur, KVB, p. 50)

Skouer fari :

avec ou sans son chien : get pe hep e gi
e-lec'h *get e gi pe heptañ*

3-TREIÑ GER-EVIT-GER

Treiñ ar yezh orin ger-ha-ger, hep cheñch tra erbet e urzh ar gerioù, er frammoù yezhadurel en ur chom dereat e yezh tal.

Skoilhoù an droidigezh ger-evil-ger a zo niverus. Ral eo e kas da draoù reizh, dreist-holl rak kalz souploc'h eo an ereadurezh e brezhoneg.

Skouer :

Mon père est chauve : ma zad zo moal.

II- TREUZLAKAAT HAG AZASAAT

I-TREUZLAKAAT

(Anvet ivez trañspozadur)

Doare-ober a gas da cheñchamant rummad yezhadurel ar ger é tremen ag ar yezh orin d'ar yezh tal.

Ret eo implijout an treuzlakaat pa n'eus ster erbet get an droidigezh ger-evil-ger, pe pa gas d'ur fari treiñ pe d'un frazenn digomprenabl (kudenn framm). Ret eo d'an troer en em c'houlenn : penaos e vehe lâret an traoù er yezh tal ?

Verb

Diwall !

Anv

ar sevenadur-pobl

Ger-perc'henn

Droug 'm eus da ma fenn

Anv

Attention !

Anv-gwan

La culture populaire.

Ger-mell

J'ai mal à la tête

2-AZASAAT

(PE MODULIÑ)

Doare-ober pa vez cheñchet sav-poent, kuit d'implijout ur ger pe un droienn ha na vehe ket dereat er yezh tal.

Get an doare-se e c'heller tenniñ kont ag an diforc'hioù etre an div yezh :

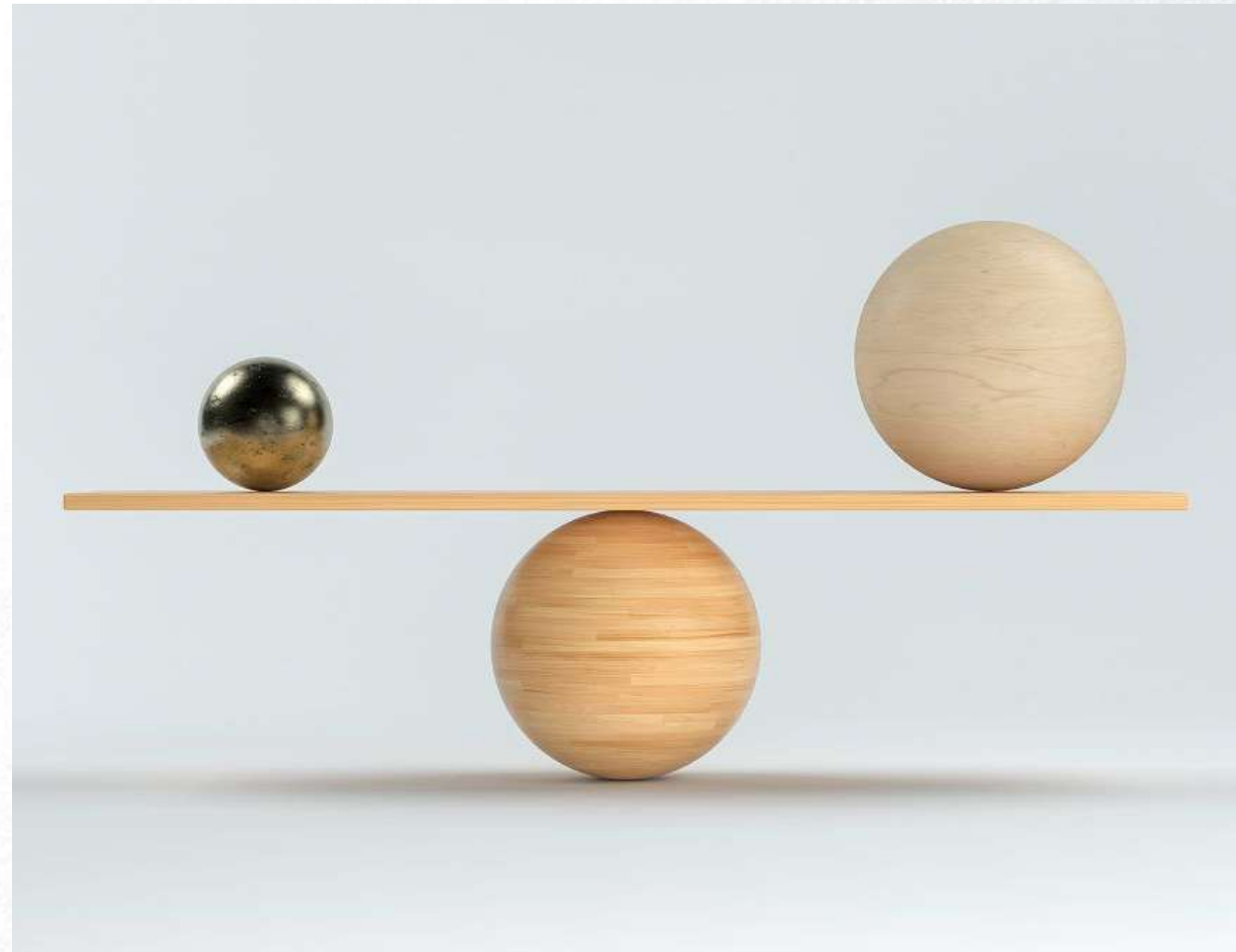
- tremen ag ar fetis d'an difetis,
- ag an hinienn d'ar stroll,
- ag an unander d'al liester,
- ag ar stumm-kadarn d'ar stumm nac'h,
- ag ar stumm-ober d'ar stumm gouzañv...

SKOUER :

. ... e oan bet daleet ganto : ces derniers m'avaient retardés
(Yeun ar Gow)

III- AR C'HEVATALDER

Skouerioù

Kae da sutal ! : Va te faire voir!
Ti ar re gozh : la maison de retraite

KEVATALDER

Doare d'ober evit treiñ ur c'hemenn (dreist-holl evit an estlammadurioù, an troiennoù, an troioù-lavar idiomatek). Ret eo d'an troer kompren an degouezh er yezh orin ha kavout un dro-lavar kevatal a vez implijet e memes digarez er yezh tal. Ar c'hemenn a vez skrivet en un doare disheñvel ag ur yezh d'ar yezh arall.

Glav a ra a bil-polos - Il pleut des cordes

FOUNNUSAAT PE SKAÑVAAT

Alies eo ret lakaat un dra oc'hpenn pe lemel un dra evit kaout an hevelep efed hag er yezh orin. Dre founusaat pe skañvaat e c'heller kaout un doare natureloc'h eget un droidigezh ger-ha-ger.

SKOUERIOÙ

Hi 'doa blev melen ha daoulagad glas àr lein he fenn (sonenn) : Elle avait les cheveux blonds et les yeux bleus.
N'heller ket oc'hpenniñ "en haut de la tête" e galleg daoust m'emañ naturel e brezhoneg

DIDROC'HIÑ

Rannet e vez ar frazenn orin e div (pe muioc'h) frazenn verroc'h.

Rediet omp d'en ober a-wezhoù pa ne vez ket komprenabl ar frazenn er yezh-tal abalamour da boentoù yezhadurel disheñvel pe d'an ereadurezh.

STAGIÑ

Staget e vez div frazenn evit ober unan.

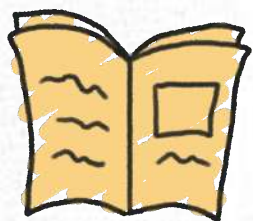
Graet e vez evit ar memes abeg ag an didroc'hiñ.

- 03 -

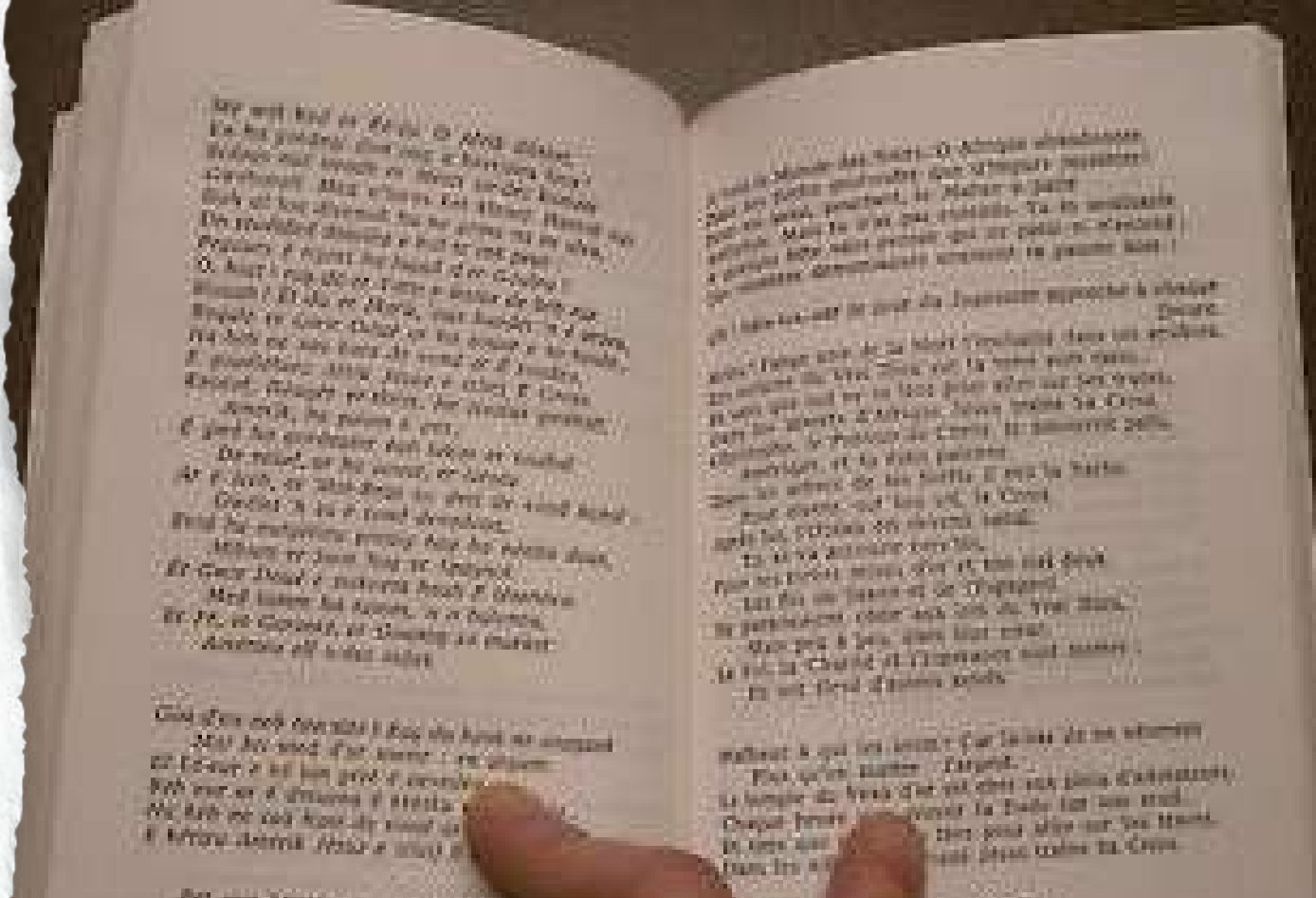
Treiñ diàr ar brezhoneg

E peseurt digarez e vez troet brezhoneg e yezhoù arall ?

AL LENNEGEZH

Evit lakaat al lennegezh
vrezhonek da vout lennet get an
nann-vrezhonegerion.
Ne vez ket troet kalz al
lennegezh vrezhonek ha chom
a ra kalz labour d'ober.

Setu un nebeut oberennoù savet e brezhoneg ha troet e galleg :

- Kammdro an Ankou, Loeiz Herrieu (troet get Daniel Carré)
- Gurvan, ar marc'heg estranjour, Ar baganiz, Tangi Malemanche (emdroadurioù)
- Skol Louarn Veig Trebern, Youenn Drezen (emdroadur) ...

GLAD ISTOREL

Enskrivadurioù a vez kavet alies àr ar savadurioù kozh (ilizoù, kastilli, chapelioù, feuteunioù...)

Kavet e vez ivez kelaouennoù, levrioù, lizhiri e vehe mat o zreiñ e brezhoneg evit lakaat an dañvez-se da vout anavet ha komprenet get istorourion.

Troet eo bet da skouer :

- deiz-levr Loeiz Herrieu "Kammdro an Ankou" get Daniel Carre. Kontiñ a ra ar vuhez pemdeziek àr an talbenn e-pad ar brezel bras.
- kelaouenn parrez Gregam, troet get Loeiz ar Braz, a gont buhez ar barrez a viz da viz e-penn kentañ an XXvet kantved.

Skeudenn Bretagne Prospective

AR SONEREZH

Troet e vez pozioù ar sonennoù evit ma vehent komprenet get ar re a zo intereset get sonerezh Breizh hep dezhe bout brezhonegerion.

Evel-just e soñjomp er Barzhaz-Breizh dastumet ha troet get Kervarker. Ar mem tra oa bet graet get Fañch an Uhel. Bremañ e kaver troidigezh ar sonennoù àr gazimant pep pladenn embannet. Ur redi embannadur eo evit lakaat ar sonennoù da vout komprenet get an dud a zo dedennet get sonerezh Breizh hep bout brezhonegerion.

Ma c'hapitenn, ma lieutenant
N'oe ma c'haset d'ar jujemant

Ar reze 'gomze rust deuzin
Penaos 'm'e gellet 'n em difen ?

Ka galleg vlour na n'ouden ket
Ar re-ze a n'oe ma varnet
D'ar galeou 'oe ret din monet.

An dezertour 'dala nitra
Re ger eo 'vit e damm bara.

Pe oemp i c'honet war ar vag
E oemp war dro ur c'hant benak.

Un dern deuzomp ni a ouele
Hag al lod all a bennvolle
E felet kollaint o buhé.

Ar gwiader pe ve' 'ar ar stern
A wella 'n niaoul en ivern.

Hent an ifern zo hir ha don
Ar prizonier 've e gonon.

Piv a c'hello biken kompren
Pinienn ar brizonerien ?

Gant ar Joe e oen me ganet
Ha gant ar C'h'heñ m'eus tremenet.

Mon capitaine, mon lieutenant,
Ont ordonné mon jugement.

Leurs mots étaient durs à entendre
Comment aurai-je pu me défendre ?

Par ces gens-là vite jugé
Mon français m'avait condamné
Au baigne il me fallut aller.

Un déserteur vaut moins que rien,
Sa vie ne vaut pas même son pain.

Cent prisonniers les fers aux pieds
A bord d'un bateau embarqués.

Sur le pont des larmes tombaient
La raison dans l'eau se noyait
Songeant à la vie qu'ils perdaient.

Le tisserand sur son métier,
Avec un diable doit travailler.

L'Enfer est loin, il est profond
Sur le chemin nul compagnon.

Qui comprendra jamais vraiment
Ces prisonniers se repentant ?

Quand bien même on me nomme Joa
Bien malheureux fut mon trépas.

E bed ar mediaoù e vez implijet an droidigezh
evit istitliñ e galleg an abadennoù brezhonek

- 04 -

Treiñ diàr ar galleg

E peseurt digarez e vez troet galleg e brezhoneg ?

AN DIELLOÙ OFISIEL

Evit diskoueziñ d'o dilennourion int kizidik d'ar brezhoneg e kinnig alies ar vaered, ar guzulierion, ar gannaded pennadoù troet e brezhoneg.

Mes troet e vez ivez dielloù arall evel an testeni ret e-pad ar c'henfinamant.

LE MOT DU MAIRE

ôles d'emploi que sont plages de la Baie de la Lorient-Brest, Saint-Yvinité, de la nature et les positions énergétiques et espaces extérieurs et ses siques et culturelles de tous.

lle vaut le détour pour des XVème et XVIème me siècle... Ses 40 km n campagne et le long des touristes et des tent l'été, de la piscine.

proposent des produits ent votre attention car ticipent largement à la vie locale.

eux écoles publique et l'association des jeunes colique de Carn grand.

italité aux nombreuses ves qui organisent des lles consolident le lien emble et à la solidarité.

vivre notre commune !

Guy PAGNARD
Maire – Maer

UR GER GANT AR MAER

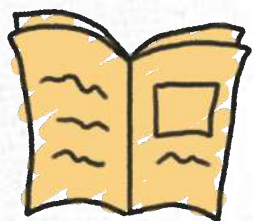
Sant-Ivi zo lec'hiet eus ar zo eus Kemper, Konk-Kerr hag aes eo dont betek en kaver dudi c'hoazh gant a vras. Krog eo ar gumun ga ha terkañ a ra he zakadoù holl da bleuistriñ obererez

Evel m'en diskouez ar vide he chapel Lokmaria eus a maner Toulgoad eus ar XV ar maez hag a-hed ar stêr kampiñ dindan wez a blij mad, e-pad an hañv, eus a

Gant he c'henwerzherien, kinniget deoc'h produioù hoc'h evezh rak tud a vich ar gumun.

Kennerzhet eo Sant-Ivi ga prevez, gant kuzul-kêr ar Sinergy, gant korn ar re ya Karront ar Grant.

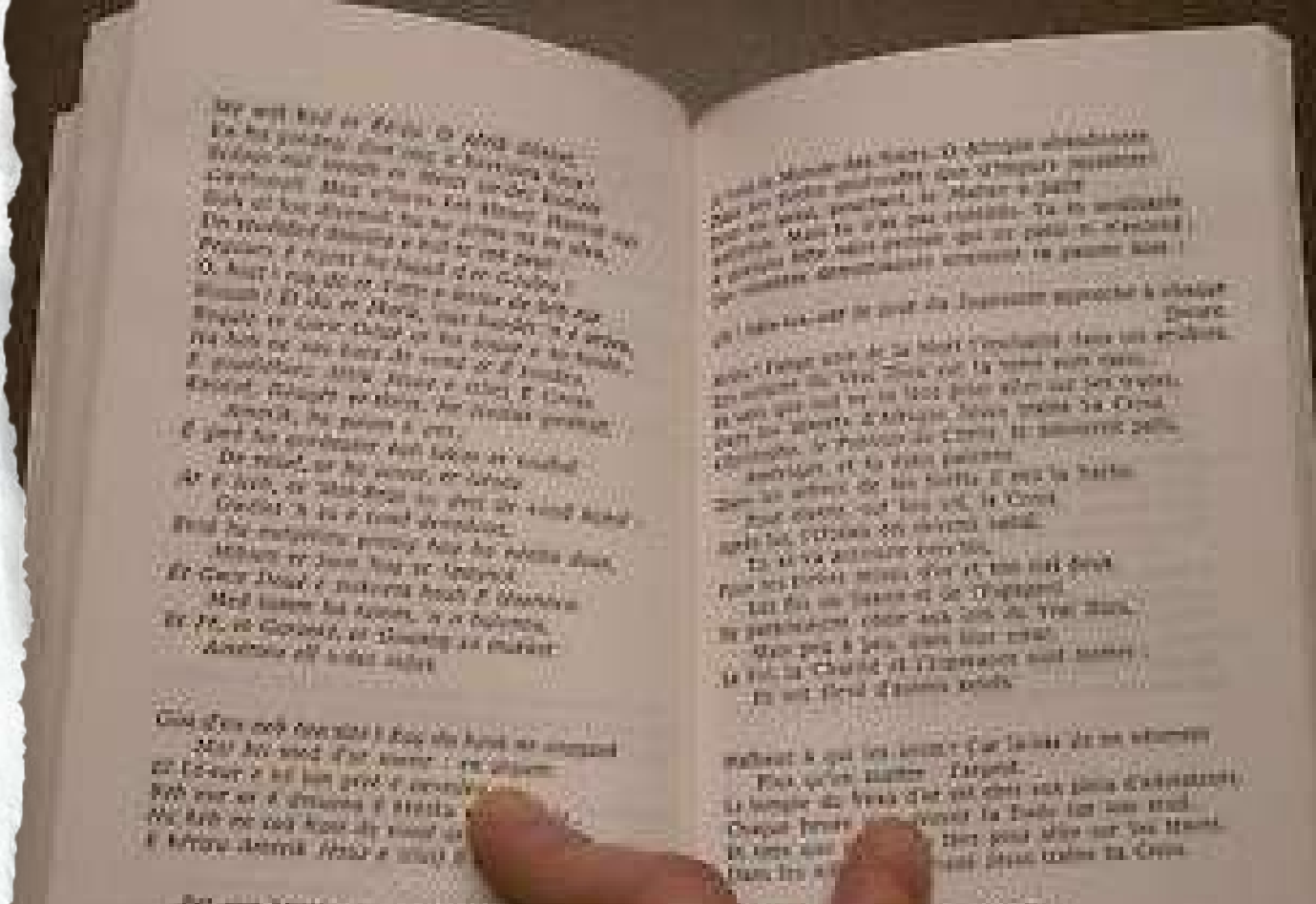
Erfin, dont a ra lañs ha sta ha kevredigezhioù a ginni traoù-se e vez startaet al bevañ mat asambles hag Asambles, bezomp torc'h

AL LENNEGEZH

Evit lakaat al lennegezh c'hallek
da vout lennet get ar
vrezhonegerion.

Graet e vez a-c'houde pell 'zo
hag ur bochad oberennoù
lennegel e krennvrezhonek zo
troidigezhioù diàr ar galleg.

Ur programm a zo argantaet get ar rann-vro evit treiñ lennegezhioù er
yezhoù arall e brezhonek. Ar pal eo da binvidikaat ar brezhoneg dre an
oberennoù meur-se : Lakaet e vez e pleustr get Ofis ar Brezhoneg :
<https://www.brezhoneg.bzh/71-programm-trein-lennegel.htm>

GLAD ISTOREL

Adtroet e vez e brezhoneg pannelloù hent, pannelloù lec'h evit lakaat àr-wel ar brezhoneg e lec'hioù foran.

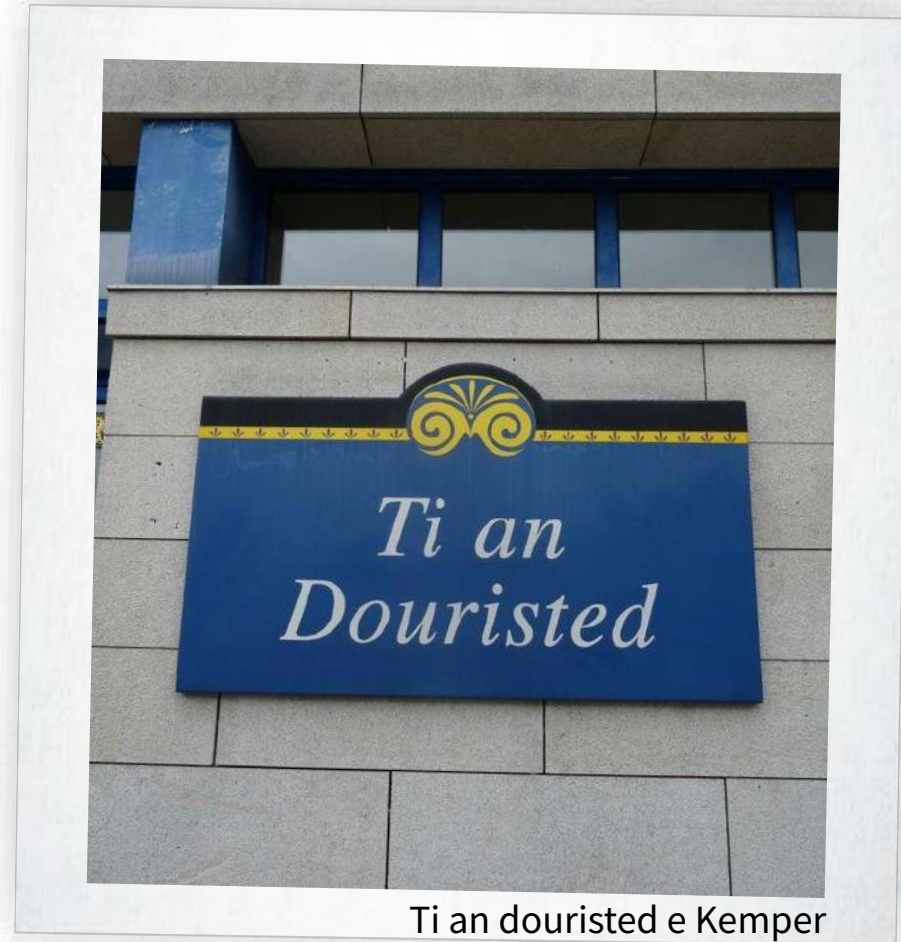
Skeudenn Bretagne Prospective

AN DOURISTELEZH

Reiñ ul liv gwirion d'ar vro, un tamm egzotegezh d'an douristed, setu d'an aliesañ pal an droidigezh e brezhoneg.

Diskoueziñ a ra youl an dilennidi e-keñver ar brezhoneg.

Ti an douristed e Kemper

E bed ar mediaoù hag ar sinema e vez implijet an droidigezh evit daou abeg :

Istitliñ hag eilmouezhiañ

Istitlet e vez ar filmoù, an teulfilmoù, an atersadennoù, ar c'heleier.
Eilmouzhiet e vez filmoù, tresadennoù-bev...

the worries Woolard already had watching Amelio bumble the shareholders meeting.

At an executive session of the board in June, with Amelio out of the room, Woolard described to current directors how he called Jobs and told him, "If we stay with Gil as CEO, I think there's a 60% chance we can avoid bankruptcy," he said. "If we fire him, there's a 40% chance we can't get Steve back, and have to search for a new CEO, then we have a 40% chance of surviving." The board gave Woolard authority to ask Jobs to return.

Woolard and his wife were in the room where they were planning to watch the Wimbledon tennis match. Some of the tennis players were in the day, but Jobs was in his suite at the Inn at the Park. Jobs was calling people in the morning, when it was daytime. By the end of his stay, his bill was \$2,000.

Jobs said he was going to fire Amelio, he said, and he wanted Jobs to come back as CEO. Jobs had been aggressive in firing Amelio and pushing his own ideas about where to take the company. Jobs had been aggressive, when offered the cup, he became coy. "I will not do it."

"As for Woolard," Jobs said, "I pushed hard for him to become at least the acting CEO. Again Jobs demurred. "I will be an advisor," he said. "Unpaid." He also agreed to become a board member—that was something he had yearned for—but declined to be the board chairman. "That's all I can give now," he said. After rumors began circulating, he emailed a memo to Pixar employees assuring them that he was not abandoning them. "I got a call from Apple's board of directors three weeks ago asking me to return to Apple as their CEO," he wrote. "I declined. They then asked me to become chairman, and I again declined. So don't worry—the crazy rumors are just that. I have no plans to leave Pixar. You're stuck with me."

The claim that he was enjoying spending more time with his family was not convincing. He was never destined to win a Father of the Year trophy, even when he had spare time on his hands. He was getting better at paying heed to his children, especially Reed, but his primary focus was on his work. He was frequently aloof from his two younger daughters, estranged again from Lisa, and often prickly as a husband.

So what was the real reason for his hesitancy in taking over at Apple? For all of his willfulness and insatiable desire to control things, Jobs was indecisive and reticent when he felt unsure about something. He craved perfection, and he was not always good at figuring out how to settle for something less. He did not like to wrestle with complexity or make accommodations. This was true in products, design, and furnishings for the house. It was also true when it came to personal commitments. If he knew for sure a course of action was right, he was unstoppable. But if he had doubts, he sometimes withdrew, preferring not to think about things that did not perfectly suit him. As happened when Amelio had asked him what role he wanted to play, Jobs would go silent and ignore situations that made him uncomfortable.

This attitude arose partly out of his tendency to see the world in binary terms. A person was either a CEO or not a CEO.

- 05 -

Un nebeud temoù

01 Ar jener

02 Ar livioù

03 Ar fent

04 Ar c'horf

05 Al loened

06 Sifroù ha niverennoù

07 An amzerellezh

AR JENER

Unan ag an diaezamantoù pa vez troet eo jener ar gerioù : gerioù zo a zo benel er yezh orin ha gourel er yezh tal pe ar c'hontrel. A-wezhoù ne cheñch netra mes meur-a-wezh e kas ur skoilh en droidigezh.

Da skouer : Pa vez troet "Le corbeau et le renard" e brezhoneg eo arabat ankoueiñ eo ar vran ur ger benel e brezhoneg.

Setu un nebeut gerioù boutin a zo o jener disheñvel e brezhoneg hag e galleg :

- an ti ♂ - la maison ♀
- ar mor ♂ - la mer ♀
- ar garantez ♀ - l'amour ♂
- ar brezel ♂ - la guerre ♀
- ar blijadur ♀ - le plaisir ♂
- an dervenn ♀ - le chêne ♂
- ar vran ♀ - le corbeau ♂
- ar galon ♀ - le cœur ♂

AL LIVIOÙ

Anat e seblant bout treiñ al livioù padal n'eo ket ken simpl-tre. Evel-just e soñjer doc'htu e kudenn ar ger "glas" e brezhoneg a c'hell bout "bleu" pe "vert".

Ar mem kudenn a vez kavet e kalz a yezhoù azian.

Gellout a reomp menegiñ ivez pegen diaes eo treiñ arlivioù ul liv, dreist-holl ag ar galleg d'ar brezhoneg.

Diaesoc'h eo c'hoazh pa vez skeudennet un dra get ul liv rak ne vez ket troet an traoù get an hevelep liv er yezh tal pa vez implijet ul liv zoken.

Setu un nebeut skouerioù :

Blev ruz : les cheveux roux

Ruz gant an avel : le vent qui se déchaîne

Deoc'h-c'hwi eo bremañ :

Penaos e troit

1. Bout e kounnar ruz ?	Être dans une colère noire.
2. C'hoarzhin glas ?	Rire jaune.
3. Ober tro wenn ?	Faire chou blanc.
4. Ur beg melen ?	Un blanc-bec.
5. Gwin gris ?	Du vin rosé.

AR FENT HAG AR C'HOARIOÙ-GER

Treiñ ar fent a zo arvarus-tre ken disheñvel e c'hell bout an doareioù-fent ag ur sevenadur d'ur sevenadur arall hag ag ur yezh d'ur yezh arall.

A-wezhoù eo simpl pa vez implijet an hevelep skeudennoù a yezh orin da yezh tal :

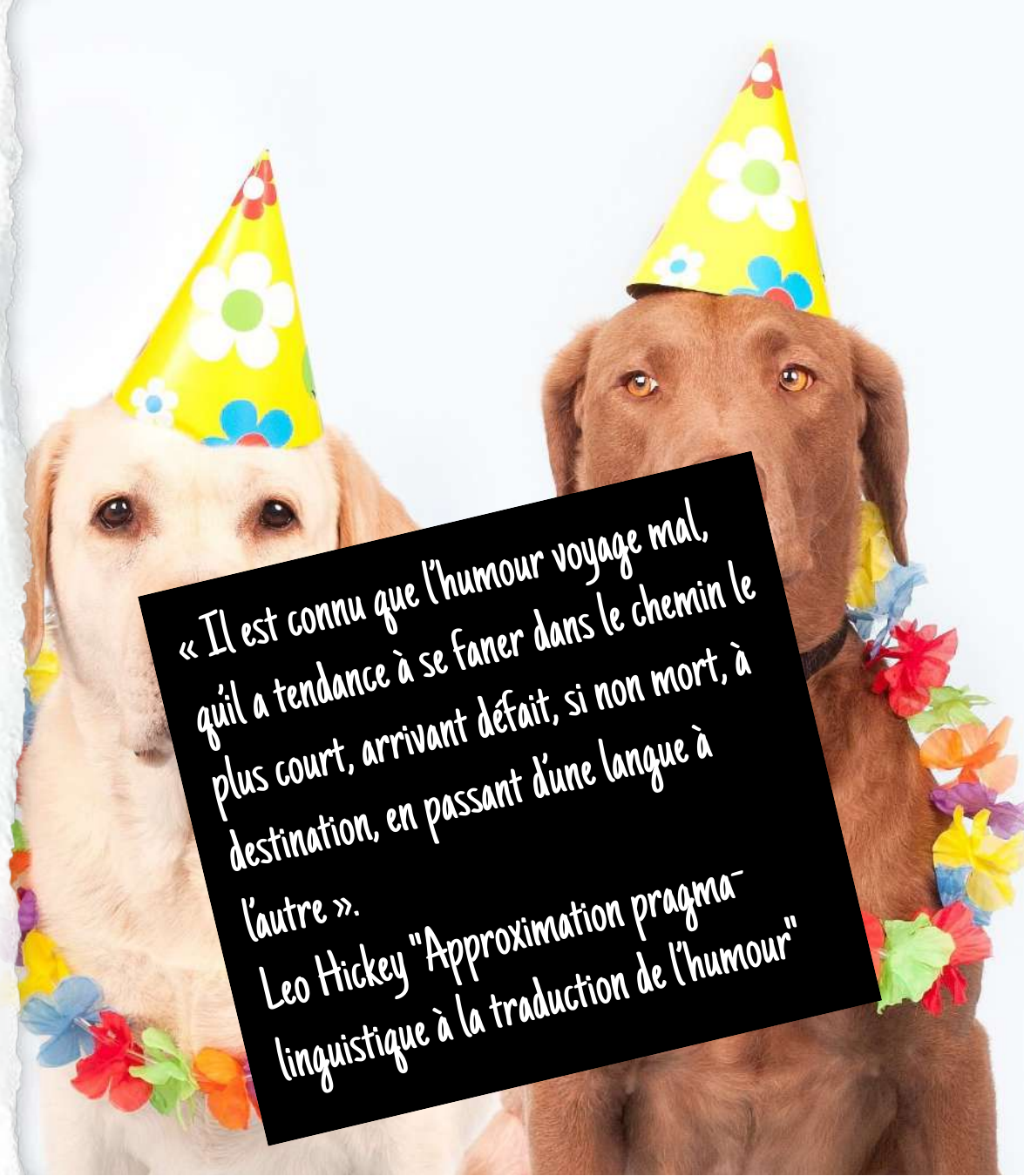
Da skouer, penaos treiñ e brezhoneg :
(bourd mod Karambar !)

Get peseurt daoulagad e vez maget ar gwellañ an den ? Get daoulagad ar soubenn.

Mes alies-tre e c'hell ar c'hoarioù-ger, an daveoù sevenadurel bout treuzkomprenet pe dibosupl da dreiñ memes hep treuzlakaat ar yezh orin.

Neuze, penaos treiñ :

Petra a vez astennet e vuhez en ur lazhañ anezhañ ? Respont : ar goulou.

« Il est connu que l'humour voyage mal, qu'il a tendance à se faner dans le chemin le plus court, arrivant défectueux, si non mort, à destination, en passant d'une langue à l'autre ».
Leo Hickey "Approximation pragmatique à la traduction de l'humour"

AR C'HORF

Pep den àr an douar zo savet memes mod ha gerioù zo evit pep lodenn ag ar c'horf e ne vern peseurt yezh.

Neoazh eh eus disheñvelderioù munut er feson da implijout al lodennoù-se :

Pa vez lâret e brezhoneg : *droug 'm eus da MA fenn* eo ret treuzlakaat evit treiñ e galleg : *J'ai mal à LA tête.*

Ur skouer arall a zo get :

Lakaet he deus botoù EN he zreid :

N'heller ket treiñ ar frazenn-se get : *Elle a mis des chaussures DANS ses pieds ! Sklaer eo eo ret implijout à e-lec'h dans.*

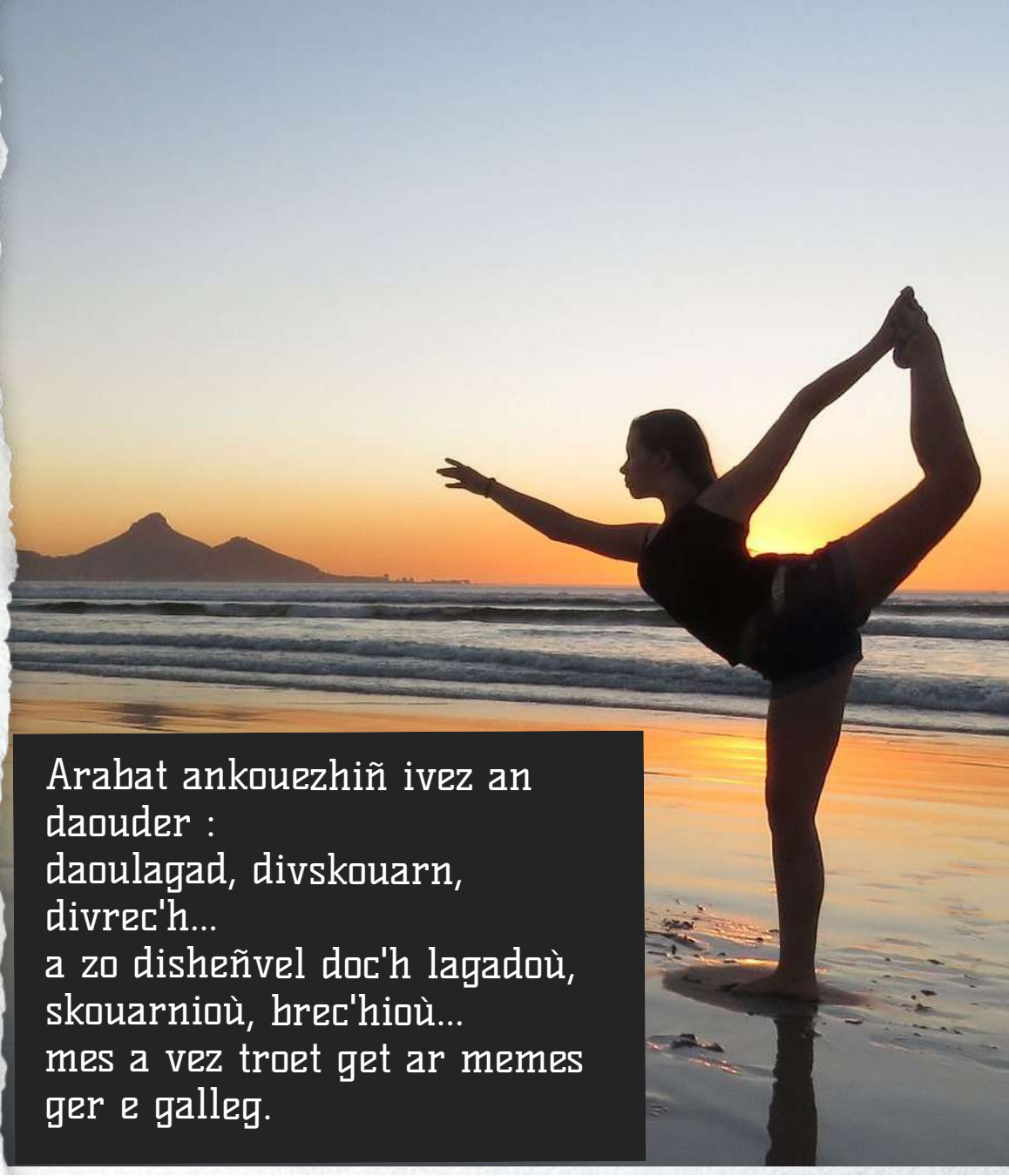

Arabat ankouezhiñ ivez an daouder :

daoulagad, divskouarn, divrec'h...

a zo disheñvel doc'h lagadoù, skouarnioù, brec'hioù...

mes a vez troet get ar memes ger e galleg.

AR C'HORF

Implijet e vez ivez lodennoù ar c'horf evit
skeudenniñ objedoù :

Treid an daol : les pieds de la table

Gellout a reer treiñ ger evit ger, neuze.

Mes...

Troad ar vouc'hal : le manche de la hache

Bizied ar forc'h : dents de la fourche

Ret eo implijout ar c'hevatalder amañ.

AL LOENED - 1

E kontrel doc'h al livioù n'eo ket diaes treiñ anvoioù al loened : pe ur ger eh eus er yezh tal pe n'eus ket.

Ha pa n'eus ket e vez emprestet ar ger : *gangurru* (e guugu yimidhirr, ur yezh ag Aostralia) = *ar c'hangourou*.

Alies a-walc'h e kaver an daou :
roudeneg pe *zebr* a vez implijet evit treiñ *zèbre*

Mes diaesoc'h e ta an traoù pa vez implijet al loened evit skeudenniñ pe evit keñveriañ traoù pe tud :

Pe e vez implijet ul loen arall, da skouer :

- *Redek evel ur c'had* : *courir comme un lièvre / un lapin* ;
- *Bout feneant-ki* : *être faineant comme un pou*.

Pe ne vez implijet loen erbet, da skouer :

- *Pell eo doc'h e gazeg* : *il est loin du compte*.
- *Tapout div c'had get un tenn* : *faire d'une pierre deux coups*.

AL LOENED - I

E brezhoneg hag e galleg e vez kavet oc'hpenn-se verboù savet diàr anvoù al loened. Lod a vez en div yezh :

- singer : marmouziñ

Lod n'hellont ket bout troet memes mod :

- kiañ : labourat start, ober strivoù bras ;

- yariñ : straniñ, ober netra pe koll e anaoudegezh, simpliñ

AL LOENED - 2

Un diaezamant arall get al loened a zigouezh pand eo ret treiñ trouziou al loened.

Pep yezh he deus he feson da dreuzskriviñ an trouziou-se.
Kemeromp ar c'hog. Pand eo :

- breton e kan Kokerikero
- gall e kan Cocorico
- saoz e kan Cock-a-doodle-do
- alaman e kan Kikeriki
- islandad e kan Gaggalagó.

Hag evit pep loen doñv e vez mod-se.

Trouziou kalz a loened gouez n'int ket ken termenet ha gellout a reont cheñch a skrivagner da skrivagner.

Trouzadelloù arall a vez implijet tro-dro d'al loened eo ar re a vez graet get an dud pa c'halvont pe pa gomzont d'o loened :

Dastaz, Sou (evit hentiñ ar jav) : Dia, Hue.

NEUZE...

Peseurt trouz a ra :

- ar yar,   - "Kak kak kak" a sklok ar yar, (sklokal)
- an houad   - "kwak, kwak" a ra an houad,
- ar c'hazh   - "mareñv" a viaoua ar c'hazh, (miaoual)
- ar c'hi   - "waou, waou" a harzh ar c'hi, (harzhal)
- ar jav   - "han han" pe "heñ heñ" a wirina ar jav
(c'hwirinat)
- ar vuoc'h ?   - "mou, mou" a vlej ar vuoc'h. (blejal)

Ha penaos e vez troet :

- sklaer evel lagad an naer,
  - kole a-walc'h eo ar paotrig-se !
  - treiñ ar c'hazh dre e lost,
  - Hemañ zo ki labour!
  - Abred pe diwezhat, ar big pe ar vran a gan.
  - Ne blij ket din eviñ staot kazeg.
1. Clair comme de l'eau de roche,
  2. Ce petit garçon est un peu vaurien,
  3. Peigner la girafe
  4. C'est un bourreau de travail!
  5. Tôt ou tard, la vérité éclate.
  6. Je n'aime pas la pisse d'âne.

SIFROÙ HA NIVERENNOÙ - 1

N'eo ket aes atav kontiñ e brezhoneg mes n'eo ket diaes da dreiñ ar sifroù hag an niverennoù.

Nemet... pa vez kaoz hag an hanter :
un hanter + an derez uheloc'h a vez troet *deux fois plus* e galleg

SKOUERIOÙ

Penaos e troit :
Anton zo hanter binvidikoc'h evit e vreur
?

Anton est deux fois plus riche que son frère.
(E galleg Breizh e vez klevet alies : Anton est la moitié plus riche que son frère mes ur fari e keñver ar galleg standart eo)

SIFROÙ HA NIVERENNOÙ - 2

Oc'hpenn-se n'eo ket ken anat-se
treiñ troioù-lavar e-lec'h ma vez
implijet ar sifroù ha niverennoù.

Alies a-walc'h ne vez ket implijet an
hevelep sifr pe n'heller ket treiñ get
unan zoken.

E pep yezh eh eus sifroù a sinifi kalz
(36 alies e galleg da skouer : j'ai vu 36
chandelles). E brezhoneg e vez
implijet alies *warn-ugent*.

SKOUERIOÙ

- Bout en e seizh plijadur : être au septième ciel
- Edan ar seizh amzer : sous tous les temps
- **Neuze, penaos e troit :**
- Kontañ pemp ha nav ?
- Bep eil sizhun ?
- Un daouhanter netra ?
- Kant gwech warn ugent 'm eus lâret an dra-se dis!
- N'eo ket marv mil den

Kontañ pemp ha nav : parler de tout et de rien. Bep eil sizhun : une semaine sur deux Un daouhanter netra : trois fois rien Je te l'ai déjà dit cent fois! Il n'y a pas mort d'homme.

AN AMZERELEZH

A yezh da yezh ne vez ket implijet atav an hevelep amzerioù verb. Yezhoù 'zo n'o deus amzer dazont erbet da skouer, lod arall 'el yezh an dziganed o deus un amzer a zo an amzer n'eo ket an amzer a-vremañ (da lâret eo eo mesket an amzer dremenet hag an amzer da zonet). Daissa eo anv an amzer-se.

Etre ar brezhoneg hag ar galleg ne vez ket implijet atav ar memes amzer : an amzer da zonet e brezhoneg a c'hell bout troet get an doare-sujiñ e galleg.

SKOUERIOÙ

Ra vo milliget ! :
Qu'il soit maudit !

- AN OSTILHOÙ -
Geriadurioù
Yezhadurioù
Naouegezh artifisiel

AN OSTILHOÙ

1

Ar geriadurioù divyezhek diazez

2

Ar geriadurioù divyezhek founnusoc'h

3

Ar geriadur unyezhek

4

Ar yezhadurioù diazez

5

Ar yezhadurioù founnusoc'h

Ret eo menegiñ ivez eh eus ur bochad geriadurioù ispisializet àr demoù zo :

- geriadur ar mor, ar brederouriezh, an ekonomiezh...
- anvoù ar plant pe al loened
- geriadurioù lec'h-mañ-lec'h...

Hag evel-just ar geriadur brezhonek koshañ (hag ivez geriadur gallek koshañ !) : ar C'hatolicon.

6

AN NAOUEGEZH ARTIFISIEL

Araokadennoù bras zo bet graet get an naouegezh artifisiel ha gellout a raer implijout :

- Troer Ofis ar Brezhoneg
- Google traduction
- Chat Gpt
- Perplexity
- Mistral AI
- Copilot

...

Neoazh n'int ket (c'hoazh) barrekoc'h evidoc'h ha ret eo difariñ o labour!

SKOUER :

Agrippé au seul barreau de l'unique ouverture, je souriais béatement, tendant le nez pour respirer les parfums de la terre et sentir l'odeur de la pluie. Les épaules et les bras en feu, je voulais tenir le plus longtemps. J'avais les muscles douloureux, mais le spectacle de la danse des cimes dans la forêt bousculée me fascinait. (B. Carnebuse, Le druide et le roi)

Staget ouzh ar varrenn nemeti eus an digoradur, e vennigan gant al levez, o astañ ma fri evit alan parfadoù an douar ha treiñ c'hwezh ar glav. Ma divskoaz hag ma divrec'h o tivoulag, e klasken derc'hel ar pellañ ma c'helljen. Poan a rae ma c'higennoù, met hegerz e oa din gwelet dañs ar pennoù gwez er c'hoad diskaret gant an avel, hag e vire outi da dennañ ma selloù.

(CHAT GPT - Troet an 27/09/2025)

Skouer : diviz get Chat Gpt

ChatGPT ▾

✦ Obtenir Plus ✕

↑ Partager

Tu as raison de demander : "**tivoulag**" n'existe pas — c'est une *faute de ma part*.

Je voulais dire "*ma divskoaz hag ma divrec'h e devet*" (= « en feu »), comme dans ta phrase française.

Le verbe que j'ai laissé échapper n'a pas d'infinitif, parce qu'il n'existe pas.

Le verbe correct pour exprimer « brûler / être en feu » (au sens figuré : muscles qui chauffent) est :

✓ **deviñ**

- infinitif : **deviñ**
- participe/passé/forme descriptive : **devet** (« brûlé, en feu, échauffé »)

Par exemple :

- *Ma divskoaz zo devet* → « Mes épaules sont en feu »
- *Ma c'higennoù a zo o deviñ* → « Mes muscles brûlent »

Si tu veux, je peux corriger entièrement la traduction avec ce verbe.

LEVRENNADUREZH

1

Trépos Pierre, Cent textes français à traduire en breton, Emgleo Breizh, 1957, 91 pages

2

Muradova A., Kudennoù an treiñ diwar ar rusianeg e brezhoneg, Hor Yezh, Miz Kerzu 2003

3

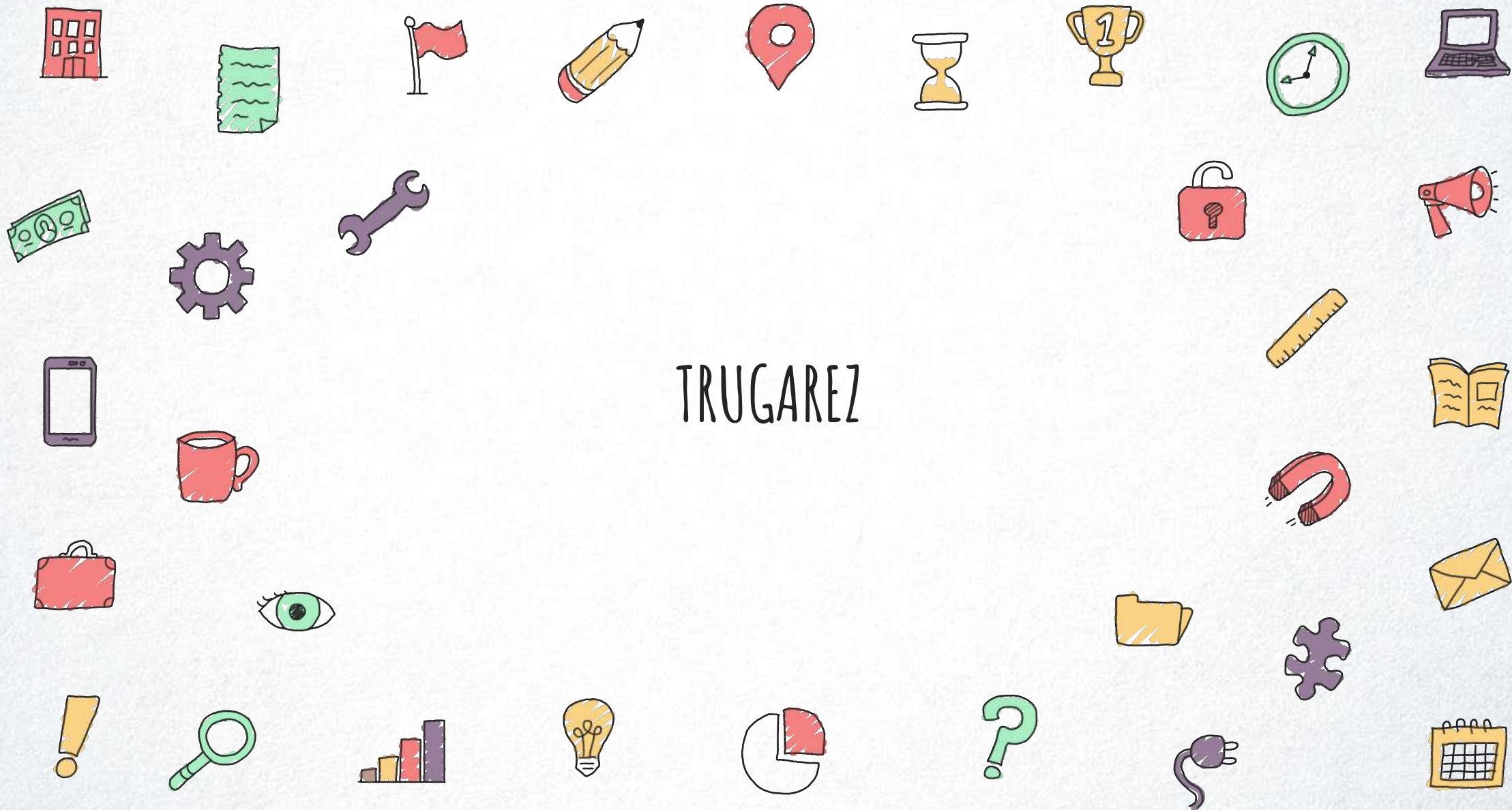
Traduire en breton : Fanch Morvannou dans le texte : une brassée de ses thèmes bretons. Trein e brezhoneg : Fanch Morvannou e-unan diwar e bluenn : ur vriad eus e skridoù brezhoneg, Skol Vreizh, 2011.

4

STYLE : wikimedia renet get Mariia Kolesnichenko diàr droidigezh ar stil ag ar galleg d'ar brezhoneg hag ag ar brezhoneg d'ar galleg : https://style.miraheze.org/wiki/Taolenn_an_danvezio%C3%B9

5

Granville Emile, Phrases et syntaxe: le breton j'aime un max!, Redon, Emile Granville, 2025.

TRUGAREZ